

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 20 lipca 2022r. S. (...) zasądził od pozwanej J. B. na rzecz powodów A. A. i S. A. kwoty po 13.733,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 26 października 2020 roku w przypadku A. A. i od 29 października 2020 roku w przypadku S. A., oddalił dalej idące powództwo w stosunku do obu powodów oraz nie obciążył powodów obowiązkiem zwrotu pozwanej kosztów procesu obciążających ich stosownie do wyniku sporu.

Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne (k. (...) odwr.), które Sąd Okręgowy przyjął za własne (art. 387 § 2¹ pkt 1 kpc).

Sąd Okręgowy również za własne przyjął oceny Sądu pierwszej instancji (k. (...) odwr.).

W apelacji od powyższego wyroku pozwana zaskarżyła go odnośnie orzeczenia zasądzającego odsetki od roszczenia głównego oraz w zakresie rozstrzygającym o kosztach procesu, poprzez nieobciążenie powodów tymi kosztami.

Pozwana w apelacji zarzuciła naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 5 kc oraz przepisu prawa procesowego, tj. art. 102 kpc.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie żądania odsetkowego powodów oraz o zasądzenie na jej rzecz od każdego z powodów po połowie kosztów procesu w łącznej kwocie 694,92 zł.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację zważył co następuje. Apelacja pozwanej nie ma uzasadnionych podstaw, a Sąd Okręgowy, jak już wskazano, podziela zarówno dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, jak i podziela jego ocenę dowodów oraz rozważania prawne, których apelacja skutecznie nie podważa, stanowiąc w istocie jedynie pozbawioną podstaw polemikę ze stanowiskiem i argumentacją Sądu Rejonowego.

Nie ma zatem żadnych uzasadnionych podstaw zarzut skarżącej dotyczący naruszenia przepisu art. 5 kc, który, w jej ocenie, miałby uzasadniać nieuwzględnienie żądania odsetkowego powodów od dat wyznaczonych doręczeniami wezwań pozwanej do spełnienia świadczeń z tego tytułu. Skarżąca powołuje, uzasadniając swoje stanowisko w tym przedmiocie, okoliczności dostrzeżone i rozważone przez Sąd pierwszej instancji, a zatem wysokie zaangażowanie finansowe pozwanej w zabezpieczenie usług opiekuńczych, zakup leków i materiałów medycznych dla spadkodawczyni. Uchodzi już jednak uwagi apelującej, że te właśnie okoliczności, wynikające z zaangażowania finansowego i osobistego powódki w opiekę nad babcią, zostały przez Sąd pierwszej instancji uwzględnione, jako uzasadniające miarkowanie zachowku należnego od niej powodom, co skutkowało obniżeniem kwot tych zachowków aż o połowę w odniesieniu do każdego z uprawnionych, a dokonując tego miarkowania Sąd pierwszej instancji odwołał się właśnie do powyższego przepisu art. 5 kc. Już z tej zatem przyczyny, w takich okolicznościach i stanie sprawy, nie ma żadnych podstaw to tego, aby te same okoliczności miały również uzasadniać, jak chciałby skarżąca, nieuwzględnienie żądań odsetkowych powodów, także z powołaniem się na art. 5 kc. Niezależnie od tego Sąd Okręgowy zauważa, że za bezzasadnością tego zarzutu skarżącej przemawia i to, że nie była znaczna rozbieżność w ustaleniu podstaw do obliczenia zachowku wynikająca z wezwań do zapłaty przez powodów, w których cena m⁽²⁾ spadkowego mieszkania została określona na kwotę (...) zł. (k. (...)), a pozwana zaakceptowała ją, na co zgodzili się również powodowie (k. (...)), na poziomie (...)zł. Zatem istnieją racjonalne względy do przyjęcia, że już w dacie skierowania przez powodów do pozwanej powyższych wezwań, znane jej były okoliczności wpływające na wysokość należnego zachowku (zob. też m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 7 lutego 2013r., II CSK 403/12). Z tych zatem przyczyn zarzut apelacji naruszenia art. 5 kc jest całkowicie chybiony.

Nie ma również uzasadnionych podstaw zarzut apelacji naruszenia prawa procesowego, tj. art. 102 kpc, poprzez jego, w ocenie skarżącej, bezpodstawne zastosowanie. Z treści przyjętego przez Sąd Rejonowy za podstawę orzeczenia o kosztach procesu przepisu art. 102 k.p.c. wynika, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić

od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. należy poszukiwać w konkretnych okolicznościach danej sprawy, wskazujących na to, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, a tym samym niesprawiedliwe. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem postępowania, jak i fakty leżące poza nim, zwłaszcza dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego strony, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego, w świetle których usprawiedliwiona jest ocena, że chodzi o wypadek szczególnie uzasadniony. Ocena zaistnienia takiego przypadku należy do decyzji sądu orzekającego w sprawie, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia poczucia sprawiedliwości oraz realizacji zasady słuszności. Innymi słowy zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. zależy od swobodnej decyzji sądu meriti i związane jest z dyskrecyjną władzą sędziowską - uznaniem sędziowskim (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2013 r., V CZ 130/12, Wyd. Lex nr 1341731). Przy czym chociaż kwestia trafności takiej oceny podlega co do zasady kontroli instancyjnej przy rozpoznawaniu zażalenia, to jednak ewentualna zmiana zaskarżonego rozstrzygnięcia o kosztach powinna ograniczać się do sytuacji wyjątkowych, a zatem może być podważona jedynie wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa albo dowolna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2013r., V CZ 103/12, Wyd. Lex nr 1341712). Zważywszy natomiast przede wszystkim na wyżej wskazywaną już okoliczność miarkowania przez Sąd pierwszej instancji zachowków należnych powodom i w rezultacie tego miarkowania obniżenia ich o połowę, to nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że ocena Sądu pierwszej instancji co do zasadności zastosowania powołanego przepisu art. 102 i nieobciążania powodów kosztami procesu, była rażąco niesprawiedliwa albo dowolna.

Nie miało natomiast żadnych podstaw prawnych stanowisko powoda A. A. zawarte w odpowiedzi na apelację, w której wnosił on o umorzenie postępowania wobec spełnienia przez pozwaną świadczenia objętego apelacją, skoro nie cofnął on w tym zakresie powództwa.

Z powyższych przyczyn, gdy podniesione przez skarżącą w apelacji zarzuty tak naruszenia prawa materialnego jak i procesowego nie miały żadnych uzasadnionych podstaw i w żaden sposób nie podważyły trafności rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, apelacja ta podlegała oddaleniu.

Z powyższych zatem względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 kpc, oddalił apelację (pkt I), a o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II) orzekł na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, uznając, że w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, z tej przyczyny, że w sytuacji nieobciążenia pozwanych kosztami procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, naruszałoby zasady słuszności obciążenie tymi kosztami powódki w postępowaniu apelacyjnym, w szczególności że kwota, która tytułem tychże kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego ciążyła na pozwanych (694,92 zł.), była wyższa aniżeli należna składającemu odpowiedź na apelację pozwanemu A. A. (450 zł).

P. R. M. P. S.

Sygn. akt II Ca 913/23 Ś., dnia 15 czerwca 2023r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)